

MAGTÁRLAP

2004. 07. 30. PÉNTEK
9. SZÁM

Középfölde hagyományai

Ma délután Füzesi Tamás, a Tolkien Társaság alelnökének előadásán voltam, ahol a J. R. R. Tolkien által írt, A gyűrűk ura nevű mitológia történetét mesélte el tér- és időbeli sorrendben.

Az egész világon, de legfőképpen Európában, minden országnak volt egy ősmítosza, például a finneknek a Kalevala, a németeknek a Niebelung-ének, viszont az angolszász irodalomban nem volt semmi. Nem tekinthető annak a kelta kultúra,

mert az inkább a skótokra és az írekre volt jellemző. A másik, amit nem tekinthetünk az angolszász irodalom

ősmítoszájának, az Artur-mondakör, mert azon kelta és francia hatás érezhető, és ezt a hiányosságot szüntette meg Tolkien.

A mitológiát tökéletesre akarta írni, ezért pontosan kidolgozott mindent: a teremtett világnak lerajzolta a térképeit a hegyekről, folyókról, tengerekről. Az egyes művekben szereplő csaknem 10000 karakternek nevet és személyiséget adott, és ami a legfontosabb, a mitológiához 14 különböző nyelvet készített. A nyelvek alapjául a finn és a walesi kelta nyelvek szolgáltak. A finn például azért, mert kedvenc mitológiai története a Kalevala volt. A Tolkien által alkotott

14 nyelv közül a legismertebbek a Krenya és a Szindarin.

Tolkien alkotott egy mitológiát, melyet a készített nyelvel hitelesebbé tett és ez fordítva is igaz.

Az író által létrehozott történet 60000 évig tartott. Tolkien ügyelt arra is, hogy a kezdetekről kevesebb információt tudjon meg az olvasó, mint a mitológia

utolsó pár száz évéről. Ezt úgy tudta elérni, hogy a történet elején olvasható civilizációk, városok, falvak, szereplők múltja, jelene és jövője egy idő után a homályba vész. Azt viszont szigorúan le kell szögezni, hogy a Tolkien által írt mű nem középkori világ, hanem ókori. Erre példa, hogy Gondor-t az egyiptomi kultúra mintájára írta le, és amikor a király visszatér végén Aragorn-t megkoronázzák (a filmtől tekintünk most el), nem a hagyományos középkori kör alakú, hanem a fáraók korában jellemző csúcsos, díszes korona került az új király fejére. A professzor ügyelt arra is, hogy a teremtett világban

a katolikus vallás alapjai szigorúan meglegyenek. A történet a kezdetektől egészen a Biblia előtti időig tart.

A mitológia három részre osztható: a kezdet kezdetén létezett a fő isten, Iluvatar, aki megteremtette a kozmoszt, és benne az Arda-t, majd elküldte a valákat (angyalokat, Tolkien rájuk helyezte a hangsúlyt) az Arda-ra, hogy ott hozzák létre a tökéletes világot az ő gyermekeinek. Az ő gyermekei voltak a tündék és az emberek.

Az első rész akkor kezdődik, amikor a valák megérkeznek az Arda-ra. Ez a rész 3500 Valiory-évből áll, vagyis 35000 évből. Az első Valiory-években kezdődött el az Arda felszínének megformálása, majd egy idő után a gonosz is befészkelte magát a valák közé, akik kettészakadtak. Az egyik tábor hű maradt Iluvatar parancsához, hogy teremtsék meg a tökéletes világot, míg a másik tábor szembeszállt az isten akaratával. Az Arda harcok

színterévé vált. Bár tudott regenerálódni, lassan, de biztosan, egyre jobban lepusztult. Soha nem lehet már tökéletes. Az istenhez hű tábor belátta, ha tovább harcolnak, az Arda elpusztul, így a bolygó egy nyugati szegletére, Valandir szigetére mentek, ahol létrehozták azt a paradicsomot, amit az egész Arda-n kellett volna. Ezzel a lépéssel viszont a bolygó nagyobb része Marcor kezébe került, aki sokáig kénye-kedve szerint formálja majd annak felszínét. Ezzel érnek véget a Valiory-évek.

A második rész a Fák éve. A Fák éve szerinti első évben borul virágba a két fa, ami a világnak nyújtja a fényt. Majd úgy 1050 körül ébrednek fel a tündék, hogy harcba induljanak Marcor ellen.

A harcban le is győzik Marcor-t, de nem végeznek alapos munkát, hisz a valák hívei közül sokat nem találtak meg. A bukott valát pedig három korszakra bezárják. Majd úgy 1500 körül kiengedik, mert

azt gondolták, hogy e hosszú idő alatt megjavult. Naivan beleestek Marcor csapdájába, aki Ungolian-nal szövetséget kötve elpusztítja a fákat, hatalma megerősödik és újból elkezdi uralkodni az Arda-n, és itt érnek véget a Fák évei.

A harmadik rész a Nap évei, melyet három korszakra lehet osztani.

A három korszak összesen 7000 éven át tartott. Az első 530-540 évet foglalt magába, a második 3400 évet, míg a harmadik, melyben a gyűrűk ura játszódik, 3500-at.

Az Arda térbeli változása az egyes részekben más és más. Az Arda kezdetben lapos volt, majd a Valioryévek végén három részre szakadt. Nyugati csücskében volt Valandir, középen egy összefüggő kontinens és keleten is állt egy sziget. Kezdetben szimmetrikus volt a bolygó,

de a folytonos harcokban eldeformálódott. Majd a Marcor elleni végső csatában (ami a Nap évei első korában volt), amiben már az emberek egy része is harcolt, ez a deformáció még szembeötlőbb lett.

A háború végén Marcor-t az örök semmibe száműzték, és a csatákban harcoló emberek pedig jutalomként Numcor szigetére mehettek. A szigeten élők nem voltak halhatatlanok, mint a Valandir-on élő tündék, hanem kiváltságként egy-két száz évvel tovább élhettek. Numcor lakói pár száz év után irigyelni kezdték a tündék

halhatatlanságát és tökéletes világát, a Valandir-t, így egy hatalmas sereggel ellenük vonultak. A tündék és a Valandir-on élők valak egy csapással elpusztíthaták volna az emberek flottáját, de

ha megteszik, akkor megszegik Iluvatar akaratát, miszerint az ő gyermekeinek kell létrehozniuk egy tökéletes világot. Így az istenükhöz fordultak segítségért, aki leszakította a bolygóról Valandir-t Numcor szigete mentén és gömbölyűvé formálta az Arda-t. A Numcor-ról kilenc hajó tudott elmenekülni és Középföldén letelepülni, ahol létrehozták Gondor és Rohan birodalmakat.

A második korban jött el Szauron, aki Marcor szolgája volt. Innen pedig már mindenki ismeri a történetet egészen a harmadik kor végéig. A harmadik kor végén a bolygó elnyerte végleges formáját és Iluvatar gyermekei közül már csak az emberek maradtak. A

tündék Valandir-ba hajóztak, míg az isten fogadott gyermekei, az entek, törpök, sasok lassacskán eltűntek. A legenda úgy tartja, hogy Valandir-ba nem juthat el ember, de ha mégis eljut, akkor nem lehet örökéletű, hanem csak életének utolsó pár hónapját töltheti a tökéletes világban.

Hogy hol van Középfölde? Erre a kérdésre igen egyszerű a válasz: Európában, a Megye a mai Anglia területére tehető, míg Gondor déli kikötője, Londor a mai Isztambulnak felel meg.

Tolkien elkezdte írni a negyedik kort, de csak 25 oldalt írt meg belőle, és a történet pont akkor válik izgalmassá, amikor véget ér.

Szerintem Tolkien professzornak sikerült az, amit szeretett volna: készített egy mitológiát, melyet már joggal lehet tekinteni az angol-szász kultúra ősmítoszájának.

te is sokol

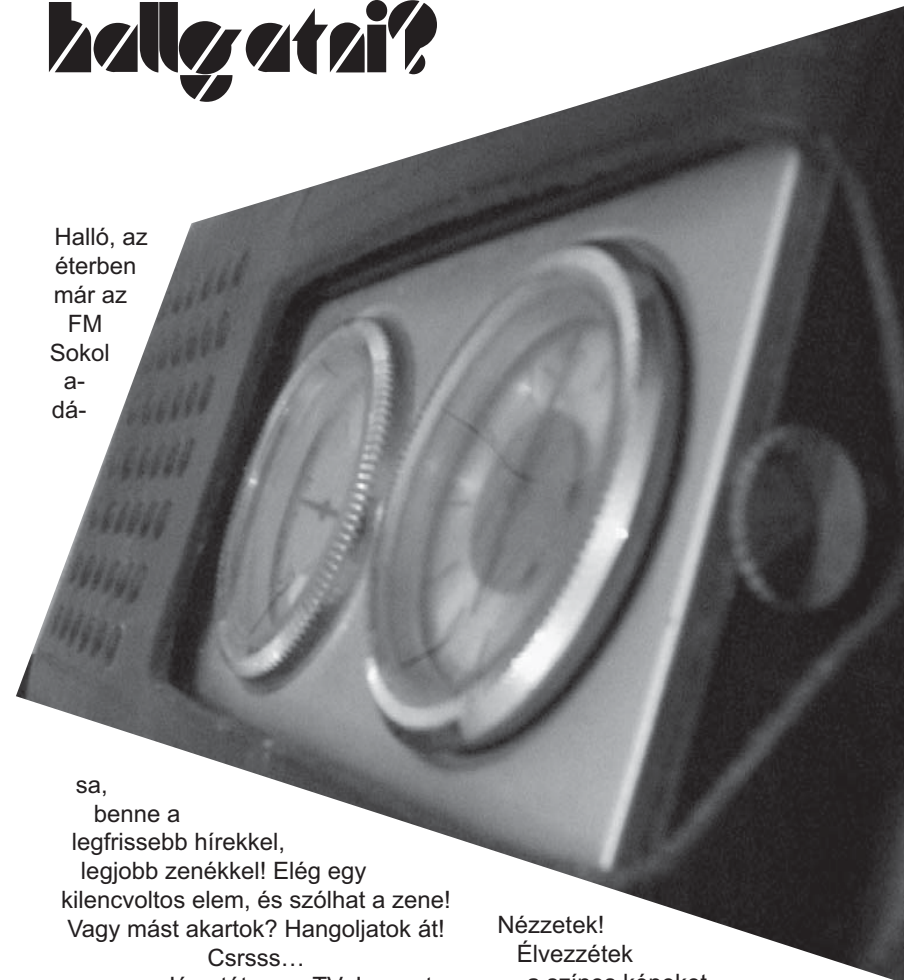
Igazi retro-kiállítás lehet megtekinteni Taliándörögdön. Az Ősök Házában őseink rádióját lehet – sajnos csak – megnézni. Ha a hangszóró nem is, a kiállítás mindenkinek szól, lehet ismerkedni és nosztalgiázni.

Jó estét kívánunk! Az FM Taliándörögd megkezdte esti műsorát! Kedves hallgatóink, milyen rádió vagy tv-készülékük van? Háború előtti? Vagy utáni? Sokol? Vörös Szikra? Szalagos magnó? Egyre megy, az FM Taliándörögd, és a Dörögd TV adása mindegyiken fogható, hangoljon át, és kezdődjön meg az időutazás a rádiókészülék segítségével! Zssrrrr... Üdvözljük hallgatóinkat, a mai műsorunkban kristálydetektoros rádiókról lesz szó. Korunk nagy vívmánya ez, önök mostantól rendszeresen foghatják adásukat egy egyszerű áramkör segítségével! A

kristálydetektoroknak köszönhetően hallanak most minket, mert a modern technika lehetővé tette,

hogy a rádióhullámok továbbítsák adásunkat! És mindehhez csak kondenzátorra van szükség! Mostantól mindennap beszámolunk a mai eseményekről, hallgassanak minket! Zzrrrrrrss... Jó napot kívánok, ez itt a Rádió Tranzisztor, benne az első frekvenciamodulált adás! Önöknek innentől kezdve csak egy mozdulatba kerül más városok adásaiba behallgatni! Sőt! Adásunkat már azonnal mágnesszalagra veheti, és később meg hallgathatja! A modern technika fejlődése nem ismer határokat! Srrrrrrss...

hallgatni?

Halló, az éterben már az FM Sokol a-dá-

sa, benne a legfrissebb hírekkel, legjobb zenéssel! Elég egy kilencvoltos elem, és szólhat a zene! Vagy mást akartok? Hangoljatok át! Csrrsss... Jó estét, ez a TV Junoszty műsora, és a mai adásban a legújabb szobaantennás modellt fogjuk bemutatni. Elég csak kiegyenesíteni, és a készülék helyzetének megfelelően beállítani az antennát, és máris fogható a kiváló minőségű, fekete-fehér kép. A pálya jobb felén piros-fehér csikos mezben játszanak az angolok, a bal felén a németek fehér-feketében. Nézzenek minket! Hrzzz... Sziasztok! Ez a Jupiter TV!

Nézzetek! Élvezzétek a színes képeket, teljesen élethű, RGB jelekből felépülő képek! Holnap délután kettőtől négyig futballmérkőzést közvetítünk, színesben! Khrzzzsss... FM Taliándörögd. Időutazásunk végére értünk. Ezek a rádiók és tévék azért vannak ott, hogy megmelengessék a szívünket. Az enyémet sikerült... Kinek milyen emlékeket jelentenek ezek a készülékek a plazmatévék és a

Vodopád

Ismét friss együttes mutatkozott be a Völgyben. A Vodopád felvidéki zenekarról a következő pár sorban többet is megtudhattok.

Ezt szeretem a Művészetek Völgyében. Már mint azt, hogy nem a médiában bejáratott, agyonhallgatott együtteseket hívja meg falvacskáiba, hanem nyitott minden új és friss, idősebb és fiatalabb együttes felé egyaránt. Nemcsak magyar, hanem külföldi csapatoknak is van helyük a völgyben.

Tegnap, július 30-án a Vodopád felvidéki együttes lépett fel Pulán, a Faluháza színpadán. A színpadot a kertben, a domb alján állították fel. Engem a budai Tabánra emlékeztet, igaz, ez a hely csak a kicsinyített mása lehetne. Mikor megérkeztem, a közönség már a dombtetőre szorult ki. Az első gondolatom: „Ez lenne a Vodopád? Tényleg ekkora szerencsém van, hogy ide küldtek el riportot készíteni?”

A színpad előtt áll a bál. Lecsücsülök az első sorban a padra. Á, ezt nem lehet így végighallgatni. A zene megköveteli, hogy felpattanj és őrzöngj, amíg bírod szusszal. A hangfal mellé ugrok, sohasem lehet elég a jóból.

A koncert végén a közönség másodszorra éljenzi vissza őket. Taps, és hangvihar. Talpon a húsz- és negyvenéves

egyaránt. Az utolsó szám lassan, ringásszerűen indul, majd irdatlan pörgés lesz úrrá a zenekaron és a közönségen egyaránt.

Hogyan definiálnám az extázist? Egy szóval, tömören: Vodopád.

A Felvidékről származó együttes közel tíz éve alakult. Az énekes Pozsonyban végzett a színművészeti főiskolán. A zenekar eredeti neve Waterfall, ami annyit tesz: Vízesés. Az alkalmi névcserét az énekes bátyja (aki eredetileg a csapat tagja volt) javasolta. „Hiszem, hogy van valami hatása a névcserének” – mesélte az énekes.

Egy olasz cégnek megtetszett a zenéjük, és jelenleg arra várnak, hogy leforgassák első videoklipjüket. A csapat egyre több fellépést szeretne, hogy nagyobb rutinnal rendelkezzenek, mert állítják, így a koncertek is jobban sikerülnek. Mi is ezt kívánjunk nektek, adjatok sok-sok koncertet, hogy minél többet és többen élvezhessük a zenéteket.

Pannónia

„A citera által nyújtott zenei lehetőségek totális kihasználásának lehetünk tanúi. A zenekar olyan műsorral áll a közönség elé, amely még a sokat halott, válogatós füleknek is új élményeket nyújt” – állt a programfüzetben. Ehelyett teljesen más élményben lehetett részük a nézőknek.

A Lőtéren este hat órai kezdettel fog zenélni a Pannónia citerazenekar. Mivel sok időm volt még a zenekar fellépéséig, elmentem egy másik programra. A Művelődési Házban hallgattunk meg egy előadást Innováció, befektetés, kultúra címmel. Márta István főszervező, Dr. Szekeres Imre egyetemi tanár, Tolvaly Ferenc politikus beszélgettek.

Alighogy kiléptem a Művelődési Ház kapuján (mintha parancsra hullana), eleredt az eső. Az előadás után ismét a Lőtér felé vettem az irányt. A sörsátorban lekuporodtam az éppen üres kis színpadra. A fennmaradt időmben hennadízítéseitek tanulmányoztam.

Mikor már az összes festési motívumot kívülről fújtam, a színpadon álló szervező bejelentette, hogy szíves elnézésünket kéri, de a Pannónia citerazenekar ma esti fellépése elmarad. Kicsit idegesen odacammogok a

szervezőhöz. A válasz, melyet az úrtól kaptam: a zenekar nem indokolta meg, miért nem jönnek. Aztán ingerülten hozzáfűzi, hogy többet biztos nem hívja meg az együttest.

Nem ez az első eset, hogy programok maradnak el a Völgyben. Az odalátogató megveszi a jegyét az általa kiválasztott együttes koncertjére, majd csak öt perccel az előadás előtt derül ki, hogy elmarad. Lehet, hogy az adott helyen még megnézhetünk egy másik zenekart, de akkor sem azt kapjuk a pénzünkért, amiért odalátogattunk.

Aranykocsi Néptáncgyűttes

A csoportban egy Tatához közeli község, Kocs népművészetet kedvelő fiataljai táncolnak. Előadásukban erdélyi és magyarországi tánc-koreográfiák kerülnek színpadra.

Taliándörög Lóter nevezetű színpadán kezdődött meg ma délután az Aranykocsi Néptáncgyűttes bemutatója. Dongó tömeg gyülekezett a színpad előtti méretes placcon.

A közönség nagy örömmel fogadja akár a jazz-, akár a néptánc-alkotásokat. Jó közegben jó fellépni!

Ruháik egyrészt saját készítésű, egyéni ruhák, a többiek pedig bérelt ruhaköltemények.

A program a „csikós” férfiak magánszámával kezdődött. A lányok csak később kerültek előtérbe. Fodros szoknyákat a süvítő „sarki szél” néha-néha lengette, ha nem éppen a forgások következtében került a nyakukba saját többrétegű szoknyájuk. A fiúkon hatalmas bőrcsizma, fehér ing, kalap..., szó mi szó, elengedhetetlen a sármos külső.

Ha valaki csak a nótát akarta hallgatni és közben más elfoglaltságot

keresett magának, az is megtalálta a kedvére valót. Agyagozhatott, dekopázsolhatott egy-két „völgytarisznyát”, vagy nyomdai tehetségét fitogtathatta. A henna is elengedhetetlen kelléke az itt zajló hacacárénak. A művésznek kicsit nyers stílusával, szíveket dobogató, szemeket kápráztató nonfiguratív alakzatokat festett a test bármely pontjára... Akadtak néhányan, akik az összeesküvés fáhajón élték ki agresszív vágyaikat.

Néha már tényleg átfutott a gondolat a fejében: „Mi lenne, ha felborulna?” – szerencsére nem történt meg ez az áhított katasztrófa.

A néptánc-csoport közben föl-le rohangált a színpadról. A sok ruha! – hallhattuk a táncest szervezőjétől. Minden műsor után más színes, fodros hacukában csörögtek a „világot jelentő deszkákon”.

Mrozek: Emigránsok

Két férfi ül egy szobában. Vagy fekszik. Vagy áll. Vagy járkal. Két férfi ül, fekszik, áll, és járkal egy szobában. Hallgatnak. Beszélnek. Beszélgetnek. Két férfi hallgat, beszél, beszélget egy szobában. Szeretik egymást. Gyűlölik egymást. Két férfi szereti és gyűlöli egymást egy szobában. Barátok. Ellenségek. Ölnék. Ölni készek. Két férfi él egy szobában. Nem az otthonuk. Nem a hazájuk. Emigránsok.

A pulai hajónapló mai passzusában Mrozek: Emigránsok című szerzeményét találjuk. A pulai táblát átlépve rögvést a Bárka Kikötő színpada fogad minket. A műértő közönség a Közösségi Házba zsúfolódva nézhette végig ezt a felejthetetlen darabot. Akadtak páran, akik már az előadás kezdete előtt jóval, ülőhelyet bitorolva várták a drámai színjátékot. Hét óra tájban a tömeg akkorára nőtt, hogy a szervezőknek kapuzárást kellett elrendelniük. Függyön fel! Elkezdődött Szeméremi Zoltán és Megyeri Zoltán szíveket dobogató, könnyeket fakasztó előadása. Az egész történet egyetlen szobában játszódik, ahol különböző szituációkat kell kiállniuk színészeinknek. Néha élesen vitatkoztak, dulakodtak, de akadt olyan is, amikor gond nélkül megértették egymást. A darab

nyelvezete fennkölt, nehezen érthető a barokk körmondatok és az idegen szavak használata következtében. A zene is elmaradhatatlan kelléke volt a darabnak. Kisebbségi énekek, zenés betétek hallhatók az előadás folyamán. A gyerekek figyelmébe a darab végi csillagszórókat ajánlom, ami a megbékélést szimbolizálja. A két színész így vélekedik: „Nagyon nehéz a darab, másfél órán keresztül csak mi ketten szórakoztatjuk a közönséget. Nincsenek más színészek, táncosok, csak magunkra vagyunk utalva.”

Mindenkinek javaslom ezt a szenilis darabot, amely szeptembertől megtekinthető a Bárka Színház budapesti színpadán.

Spaceboy és őrjöngő közönség

Végre nem csak a férfiaknak csoroghat a nyáluk egy divatbemutatón. Taliándörögdön tegnap volt a Spaceboy show, amin férfiak mutogatták izmos testüket egy érdekes ruhakölteménybe burkolva.

Adott egy izgalmas helyszín, pár első évfolyamos textil szakos hallgató, néhány modell és pár érdekes ruha. Ez volt a nagy ötlet a Spaceboy esetében. Ezt a show-t már egyszer megrendezték, csak akkor több hölgyet láthattunk a színpadon. Tegnap hölgyek csak a nézőközönség soraiban fordultak elő nagy számban.

Mikor véget ért a Kálmánia együttes koncertje, a szervezők rögtön nekiláttak a színpad átalakításának. Elsőként elpaterolták a nézők padjait az útból úgy, hogy le tudják

tenni a kifutót, majd a színpad elejéről egy kisebb mesterséges lejtő felszerelésével megoldották a modellek lejutását a leterített szőnyegig. Ezután következett az alapos takarítás, közben a műsorvezető próbálta szórakoztatni a nagy eseményre összegyűlteket.

A feszültség hatalmas volt, a

vicceken sem nevetett már senki. Az összegyűlteket mind a divatbemutatót várták. Egyesek poénból jöttek el, egyesek megbotránkozni, a nők pedig szimplán legeltetni akarták a szemüket a szépen kigyúrt férfitesteken.

Végül nagy nehezen elindult a zene és következett az első Spaceboy. Mi szerencsére nagyon

jól helyezkedtünk és sikerült a kifutóval szemben leülnünk, így minden kis részletet megfigyelhettünk. A jelmezek jellegzetessége egyébként az volt, hogy valamilyen műanyag zsákból vagy egyéb, a háztartásokban is használt zacskóból készítették őket – ha mondhatjuk így – hatalmas műgonddal.

A fiúk persze felvették a kreációkat és ezekben lejtettek végig a kifutón. A közönség néha meghökkent, de nevetéseket is lehetett hallani. Gondolom, a férfiak próbálták elrontani nőtársaik szórakozását. Ennek ellenére a hölgytábor jó közönségnek bizonyult és a srácok hatalmas tapsot kaptak bátorságukért és hidegtúrásukért a divatbemutató

A halál másfél órája (a Tibeti Halottaskönyv Öcsön járt)

A halál... egyszer mindenki élete véget ér, egyszer meghalunk. De amikor elmegyünk ebből a világból, tiszta lesz-e a lelkünk? Jó szívvel mehetünk-e el egy másik, jobb világba? Minden vallás mást tanít arról, hogyan juthatunk el az örök boldogságra, de mindegyik kiemeli a szeretet fontosságát.

Így vannak ezzel a buddhisták is. De ők egy egészen másminyen boldogságot szeretnének.

Éva Öcsön, a Faluházban. Ezt a könyvet sok száz éve írták, és az egyik legismertebb buddhista

Ők nem egy örök jutalmat, hanem a teljes megsemmisülést, a Nirvánába jutást várják. De ehhez egész életükben szeretniük kell a többi embert és meg kell tartóztatniuk magukat a fölösleges fényűzéstől, de nem a jómódtól.

A buddhistáknál azonban felkészülést kíván a halál. Ezt a Tibeti Halottaskönyvben rögzítették. Erről mesélt Doba

szent irat. Amikor a betegről már biztosan tudják, hogy haldoklik, hívnak hozzá egy szerzetest, aki elkezd olvasni neki a Halottaskönyvet. Az olvasást a halál beállta után is folytatja. A halottat siratóasszonyok búcsúztatják, a közeli hozzátartozók nem, nehogy visszahívják a szeretetüket.

Miután véget ért a siratás, örök nyugalomra hely-

ezik a holttestet. Több módszert használnak erre. A szimpla földbe eltemetést nem szívesen alkalmazzák, mert sokáig megmarad a test, ami már szükségtelen. A hamvasztást és vízen leúsztatást jobban

kedvelik. Van azonban egy számunkra kegyeletsértőnek tűnő módszer is. A testet feldarabolják, majd felviszik egy hegyre, ahol a keselyűk megeszik. A megmaradt csontokat porrá őrlik, majd liszttel összekeverve ismét a keselyűknek adják. Ez a nálunk durvának tűnő módszer azért népszerű, mert így ismét hasznos lesz a test.

Az előadó a testet egy lámpáshoz, míg a lelket a lánghoz hasonlította. De ez a láng nem alszik ki a halállal, hanem tovább ég. „A test egy kabát, amit használunk sok jó és rossz dologra, de aztán elszakad, elkopik, végül el kell dobunk, hogy aztán újat tudjunk venni.”

Halál és újraszületés

A buddhizmus iránt érdeklődök is bővelkednek programokban a Művészetek Völgye alatt. Mindennap Öcsön, a Községi Ház Pinceklubjában van filmvetítés és beszélgetés. Csak aztán ki ne térjünk a hitünkből!

Mondom ezt én, aki megtettem. Régebben úgy gondoltam, hogy a buddhizmus a legracionálisabb és legmodernebb vallások egyike. Tetszett a reinkarnáció gondolata, bár nem hiszem, hogy csak ebben a dimenzióban vannak életeink, és szerintem állat sem voltam nagyon, maximum házi. A meditáció és a jóga fantasztikus dolgokat művel az emberrel, segít nyugodtnak, kipihentnek és lelkileg kiengedve lenni. Bár én sajnos még nem tanultam meg a módját, de szándékomban áll, mert sok ismerősöm számolt be róla, hogy ez tény-

leg jó. De immáronharmadszorra kellett csalódnom magában a vallásban.

Először egy könyvbe olvastam bele, A fű nem nő magától címűbe, ami nagyjából arról szólt, hogy legcélszerűbb elvonulni hét évre egy kolostorba, és meditálni, hogy elérjük a megvilágosodást. De gondoltam, sebjaj, ez biztosan valami szélsőséges szekta könyve.

A másik két csalódás itt ért, hiszen mind a két film, amit megnéztem Öcsön, nagyon megrendítette nézeteimet. Szerencsémre az első elaludtam, de a másikat végignéztem.

A film abból állt, hogy egy láma beszélt angolul, persze azért magyar szinkron is volt. Hétköznapi ruhában volt, helyes, fiatalnak és komolynak tűnt. Elkezdett beszélni. Először persze önmagáról, a filmnek egyébként keretes szerkezete volt: az elején és

végén is önmagát reklámozta. De sebjaj, utána mondott egy-két érdekes dolgot, úgyhogy megbocsátottam neki. A valódi felháborodásom akkor kezdődött, mikor felesége haláláról beszélt. A nő állítólag összehalt körülbelül a felére (kit zavarnak a csontok), majd mikor elégették, kiugrott a szíve. Hát...

A halál egyébként úgy néz ki, hogy harmadik lélegzetre jön ki belőlünk a szusz, majd három napig elveszítjük az eszméletünket. Mikor felébredünk, azt hisszük, még élünk, és kis Hatodik érzék-feelinggel megpékelve átnéznek rajtunk, ránk ülnek és nem reagálnak arra, hogy beszélünk. Egy hét után rádöbbenünk, hogy meghaltunk, a sokktól pár napig ismét elveszítjük az eszméletünket. Majd leendő szüleinkhez megyünk, és aktuskor az anyába bújunk. De ha előző életünkben hazugok voltunk, és akadályoztuk a többi embert, akkor halálunk után a tudatalatti feljöveteleivel megzavarodunk és kövekhez, bokrokhoz megyünk. Ha pedig két állat éppen ott párizik, akkor a leendő utódok egyikébe költözik a lelkünk. Ezt onnan tudja hőszeretett lámánk, hogy egyrészt emlékszik az előző életére, más-

részt a halottak eljárnak hozzá beszélgetni.

Nem tudom, ki hogy van vele, de a meditáló emberek többségének szerintem nincs stigmája. Pedig állítólag már kétféle három meditáció után megjelenik a fejünk fölött Buddha energiája, és a fejünkön keletkező apró seben keresztül lépünk vele kapcsolatba.

Az utána következő beszélgetésben szívem szerint az első kérdésem az lett volna, hogy az oktató, aki a filmet levetítette, komolyan elhiszi-e ezt az egészet. De meglepődve tapasztaltam, hogy rajtam kívül mindenki komoly arccal magába mélyedt, és a kérdések is halálisan meggondoltak voltak, úgyhogy úgy találtam, talán még kicsi vagyok ehhez, hogy megértsem, úgyhogy inkább csendben távoztam.

Ismét volt szerencsém látni azt az utcaszínház csoportot Szentseről, mellyel már találkoztam Monostorapátiban. Akkor az Illatgyökér című brazil mesével léptek fel. Most megidéztek nekünk Sevillát a kapocsi Malomszigeten.

Mit is írhatnék, hacsak nem azt, amit a Hogyishívják. Mert egyszerűen nincs más. Van egy mesénk, ami ebből kifolyólag happy end-del végződik, és aminek a Szivárvány színű lovacska a címe. Lehet erről többet írni?

Talán. De esetleg biztos.

Az előadásról. A zenészek kibővültek. A dobok és ütőhangszerek után megjelent a gitár, a hegedű, és egy igen érdekes hangszer, melynek a nevét sajnos nem tudom. Igencsak érdekes zenét produkáltak ők négyen, nem mellőzve a latinos ritmusokat, amitől különös íz maradt a számban. A mese szerintem sokkal jobb volt, mint a fentebb leírt brazil. Sokkal érdekesebb volt, magával ragadóbb, és a cím ellenére a fiúk és a lányok is

találhattak benne olyasmit, ami tetszhet nekik. A fiúk hős vitézek voltak, akik a gonosz kalifa ellen indultak hadba, a lányok pedig udvarhölgyek lehettek a kalifa lányának udvarában. Narrátor hölgyünk zseniálisan mesélt és mosolyt csalt mindannyiunk arcára, de ebből a gyerekek is jócskán kivették a részüket.

Azt hiszem, meg kell említenem a műsor egyetlen hátulütőjét: a közönséget.

Most (szegények) nagyon rossz közönséget kaptak. Akik (azok a kevesek) kimentek játszani, nagyon jól érezték magukat, hülyéskedtek, szórakoztak.

De voltak olyanok, akik nem nagyon akartak bekapcsolódni a játékba, pedig épp az lett volna a legfontosabb. Egyes fiúk flegmaságukkal, mások...

hát... gátlásaikat végképp felszabadítani képtelenül álltak a színpadon, mint egy darab fa.

Nem élvezték és nem látták a dolog szépségét, játékosságát, ami nagy kár, mert ez azt jelenti, hogy nem értették meg a lényegét. És nem azért, mert kicsik, hanem azért, mert nem is akarták.

Megidéztek Sevillát

A misztikum világa

Távol-Keleten évszázados hagyományokkal rendelkezik, varázserővel bír, mindemellett a test ékesítésére használják a hennát. Ez a csodás művészet eddig ismeretlen volt a nyugaton. Néhány éve azonban itt is hódít...

A henna egy sötét, tisztán gyógynövényekből készült, sűrűre kevert anyag. Alapja a hennanövény finom porrá tört levele. Legelterjedtebb a

natúr, ami a bőr felső rétegét, a keratint vörösbarna színben fogja meg. Dekoratív mintákkal ékesíthetjük testünk bármely pontját. Nem kell félni allergiától, mérgezésről, ugyanis akár nyílt seben is alkalmazható, mert nyugtató, gyógyító hatású. Alapmintája a kagylószerű mendhi, de a legkülönbözőbb variációk is megvalósíthatók, csak a képzelet szabhat határokat.

Ha szeretnénk, akár a farkcsontunkból kinövő, díszes fát, széttárt szárnyú griffmadarat, állatkákat és nonfiguratív mintákat is magunkra rajzoltathatunk.

A régi időkben más, komolyabb jelentéssel is bírt ez a fajta művészet. Az indiai nők kezét és lábát, hátát és mellkasát teljesen beborította a kacsok, kanyargó növények sokasága.

Termékenységet, szerencsét hozott, nagy szerepet játszott az egyes esküvői szertartásokon. A világ más területein is megtalálható, ám minél inkább távolodunk Indiától, úgy változnak a minták. Az afrikai ágban például sokkal erőteljesebb vonalakat, vastag

és durva ábrákat láthatunk. Hosszú évszázadokon át pihent a Kelet keblén, csak az utóbbi években bukkant fel Európában és Amerikában. Villámcsapásként hódította meg az új kontinenseket, köszönhetően a nagynevű, vállalkozó szellemű, az új dolgokra vevő sztároknak, mint Madonna és George Michael.

Ma Magyarországon is elérhető a testfestés, nem is gondolnánk, milyen közel: a dörögdi sörsátorban, korrekt áron. A fiatal hölgy főleg a natúr hennát kedveli, azaz bármilyen rajzot elkészít. Például az ottani nagy bárka építője a hajót tetette magára, repülő sárkánnyal és kanyargó növényekkel; a lány gond nélkül elkészítette. Kis rábeszéléssel magamnak sikerült fekete színűt csináltatnom, ugyanis azt nem díjazza

túlzottan a művész. Nehezebb kezelni, ráadásul a sötét színt adó adalék szintetikus, allergiát és rosszabb esetben még vérmérgezést is okozhat. Én nem félek. Gyönyörű skorpiót kaptam a derekamra szétfutó mintákkal. Legtöbbször a hasonló, nonfiguratív mintákat kedvelik. Megéri kipróbálni, mert olyan, mint egy tetoválás, csak nem egy életre szól, hanem két-három hétre.

Ajánlom mindenkinek, csak arra kell vigyázni, hogy ne kérjenek érte indokolatlanul sok pénzt.

Nézzünk szét a lehetőségek között, válasszuk ki az általunk legszebbnek talált formát, vagy találjunk ki mi magunknak egy újat. Ékesíti a testet, és ki tudja, talán az indiai hagyományok szerint még szerencsét is hozhat.

Tünde írásrendszer

Mindenki jól ismeri A gyűrűk urát. Ha nem is olvasta a könyvet, a filmet biztos, hogy látta, és ismeri azt a jelenetet, amikor Aragorn és Arwen találkoznak az erdőben és tünde nyelven beszélnek. Ma én is megismerkedtem ezzel a nyelvvel, annak is az egyik fajtájával, a Tengvar-ral, mely ezt a nyelvet szépen írja le.

Ezt a szépírást a kalligráfiával érhetjük el, mely a vastag és vékony vonalak váltakozását jelenti. A kalligrafikus írást kalligrafikus tollheggyel lehet a legszebben írni. Tintaként pedig a tus vagy a sima töltőtoll tintája is megfelelő.

Azt viszont kevesen tudják, hogy ezt az írásmódot Tolkien találta és dolgozta ki. A Tengvar írásmód a középkori európai kalligráfiához hasonlít,

aminek három fajtája van: Az első a „book-barsó”, vagyis a könyvbetűs stílus. Erre a gömbölyű formák és az egyszerű írásmód a jellemző.

A második a „cursiv” stílus, erre az elnyújtott formák és az „S” alak a jellemző. Ilyen írást láthatott az ember az Egy Gyűrűn.

A harmadik a szögletes stílus, melyeket a feliratokhoz használtak inkább.

Beszélgettem egy lánnyal, aki ezt az írásmódot használja:

- Hol lehet ezt az írásfajta-t megtanulni?
- Egyrészt A gyűrűk ura-könyv függelékében is részle-tesen le van írva a Tengvar írásmódja és a szabályai. Más-részt, ha az interneten rákere-sel az „Elvish” vagy „Tengvar” címszavakra, akkor biztosan megtalálod, hiszen rengeteg

- helyen fõnn van. Nehéz Tengvar írásmódban írni? Ha az ember már meg-szokta, utána már könnyen megy.
- Ezt hobbiként űzõd vagy életcélul tûzted ki, hogy tünde nyelven írsz?
- Nekem ez tulajdonké-pen hobbi. Én magam írópa-lánta volnék és hasonló az életcélo-m, mint Tolkiennek.

Remélem, sok érdekességet megtudtatok a tünde nyelv írásáról és a vállalkozó kedvűek ki is fogják próbálni.

MIR I DRUZSBA I RETRO

A taliándörögdi Ősök Házában van egy kiállítás, Volt egyszer egy brigád... címmel. Kis térben van felhalmozva sok-sok (nem is annyira) régi tárgy. Emlékek egy távolinak tűnő korszakunkból.

Igor
Talian-
dorogd-
szkij
elvtársnak
jelentem,
hogy a
kiállítás
elkészült.
A szoba
látogatók
befoga-
dására
alkalmas.
A falra
a nagy
Vlagyimir
Iljics

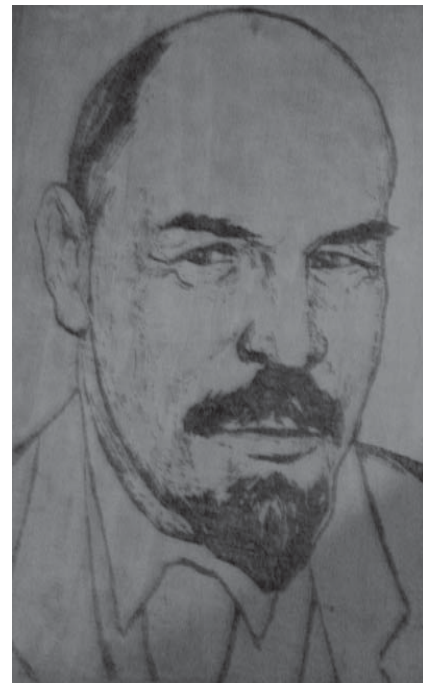

Lenin arcképei kerültek. Felette a Szovjetunió és a Magyar Népköztársaság zászlói vannak, szimbolizálva a szovjet-magyar barátságot és békés együtt-működést. Az első, legfontosabb polcra helyeztük a Szocialista Haza Szolgálatáért érdemrendeket. Alattuk sztahanovista oklevelek találhatók, és egyéb, a szocializmus építését jutalmazandó kitüntetések, oklevelek és érdemrendek. A szobában elhelyeztek egy Junoszty típusú szovjet gyártmányú televíziókészüléket,

továbbá egy diafilmvetítőt a legkiválóbb propagandafilmek vetítése céljából.

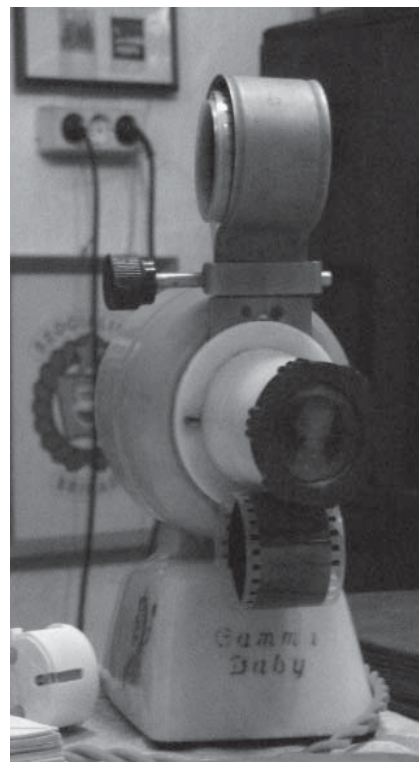
A könyvgyűjtemény tartalmaz a szocializmus és kommunizmus ismeretéhez szükséges alapműveket csakúgy, mint az alapos és teljeskörű elsajátításhoz szükségeseket.

A teremben megtalálható brigádunk legfontosabb dokumentumait szentesítő bélyegzőink is, a tagokról készült csoportképek és egyéb, munkásságunkat hitelesítő dokumentumok. Külön vitrint szenteltünk az általunk használt személyes tárgyak bemutatására.

Megtalálható néhány általunk használt írógép és magnószalagos felvevő eszköz. Brigádunk kiállításán honvédelmi játékokat és egyéb, a szocialista haza szolgálatát népszerűsítő kártyák, naptárok, évkönyvek is fellelhetőek.

Taliandorogdszkij elvtárs, őszintén remélem, hogy tetszését elnyeri a Taliándörögdi Szocialista Brigád kiállítása, mindattól függetlenül, hogy mit gondolt múltunkról, hiszen minden korszaknak, mely hazánk történelmét képezi, megvannak az emlékei, amelyeket őrizni és tisztelni mindannyiunk feladata.

LÍRA ÉS VÉSŐ

Fafaragással és versírással sokan foglalkoznak. De az, hogy valaki mindkettő iránt érdeklődik és mindkettőt magas szinten műveli, az ritka. Szemerei Gábor ezen kivételes emberek közé tartozik. Bár a modern művészet nem a kedvencem, az ő szobrai még nekem is nagyon tetszettek.

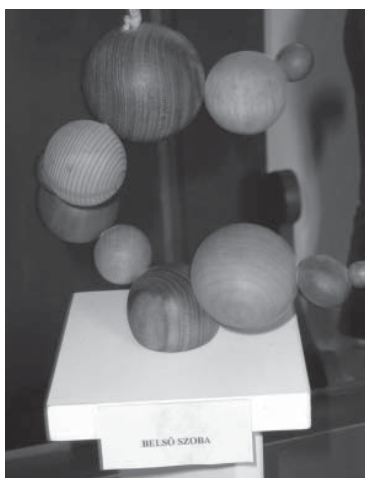

A művész úr tárlatát Öcsön, a református templomban nézhetik meg az érdeklődők. A megnyitást gyorsan lezavarták, a református pap mondott pár szót a művészről és a kiállításról, majd felolvasott egy rövid részletet egy Szemerei-versből. Itt tűnt fel a szöges ellentét a szobrok és a versek között. A kisplasztikák elvontak voltak, cím és mű nem kötődött szorosán egymáshoz, gyakran nem is voltak felismerhető formák. A költemények ezzel szemben szinte konzervatívnak hatottak. Szigorú rímelés, a szótagszám mindig kijött, és a téma sem

volt túl elvont, a szeretetről szólt.

Szemerei úr verseit zenés formában is meghallgathattuk, mégpedig családja előadásában. A dalokat gitárral kísérte a művész lánya és felesége. „A

családunkban mindenki szereti a zenét, a gyerekeink ebben nevelkedtek, így szí-

vesen énekelnek velünk. A ma délutáni koncerten is együtt lépünk föl” – mesélte Szemerei Gáborné.

A szobrok nagyon ötletesen vannak elkészítve. Teljesen letisztult, érdekes formák jellemzik őket. Vannak, amiken világosan felfedezhető az üzenet, de olyanok is akadnak, amiken törhetjük a fejünket és a fantáziánkra bízhatjuk ma-

gunkat. Találtam két művet, amikbe beépített egy izzót, így igazán egyedi darabok születtek belőlük.

Miközben a tárlatot nézegettem, a Szemerei család zenélt, egy kis ízelítőt adva a koncertből. Nagyon könnyed zenét játszottak, igazán feldobták az egész hangulatot. Olyan muzsikával szórakoztat-

tak minket, ami tartalmilag és zeneileg is tökéletesen illett a templomba, de mégsem volt nehéz hallgatni, nem kellett rajta sokat gondolkodni, hiszen a szövegek szépek, de egyszerűek voltak

Gólya hozta

Képzeld el, hogy egy kalifa vagy. Mindenki körülötted forog. De a kíváncsiság téged is elér, és azon veszed magad észre, hogy egy gólya vagy.

Monostorapátiban, az Óvodakertben tartotta műsorát a Rogers Iskola drámatagozatának csoportja. Az előadás nem kapott nagy közönséget, inkább

csak a szülők gyönyörködtek gyermekeik tehetségében.

Kisgyerekek repültek a hintában, küzdöttek a mászóka meredek lejtőivel, pörögtek a mókuserékben – egyszóval elvoltak.

Pedig több figyelmet érdemelnének a kis színészek, hiszen olyan fiatalon kiállni egy „tömeg” elé, eljátszani egy szerepet, nem kis dolog. Látszott rajtuk, hogy nagyon izgultak. Nemcsak az arcuk mondta ezt, de észrevehető volt a mozdulatukban, sőt, a

hangjuk is remegett. Így sokkal aranyosabbak voltak, főleg a legkisebb fiú, aki már biztos, hogy Hollywoodban köt ki.

Szerencsére a gyerekek aktívak szinte minden téren. Elvállalnak kérdés nélkül egy szerepet, hiszen ez fontos nekik, nagy kalandot jelent számukra, hogy megmutassák, többre képesek, hogy ne becsüljék le őket, hogy büszkén nézzenek rájuk, és ez

az egész egy nagy játék.

A kíváncsiság mindig minden esetben mindent fölülmúl. Kíváncsi vagyok, honnan vagyunk ennyire kíváncsiak. Ez egy igen rossz emberi tulajdonság. A

történetben a kalifa változott át gólyává. Talált egy latin nyelvű írást, amit a tudós lefordított.

Egy varázsszót kellett mondania: „Mutabor”, és máris átváltozott a ‘gázlólábúvá’. Csak akadt egy kis bökkenő: ha állat formájában elneveti magát, örökké csak rovarokat és békákat fog enni. Végül is elkacagta magát, és madár formájában röppent tova.

De természetesen minden jó, ha a vége jó. Nem is fejeződhetne be máshogy, hiszen a mesék birodalmában bármi megtörténhet. Egy olyan világ tárul a szemünk elé, ahova szívesen beleugranánk. Legalább csak egy rövid időre, hogy mi is érezzük a fantázia csodás világát.

Böszörményi Zsuzsa mélyen őrzött titkai

Július 30-án vetítették a Pajtamozgóban Böszörményi Zsuzsa „Mélyen őrzött titkok” című filmjét. Ismét sok ember gyűlt össze, hogy megnézhesse a diák-Oscarral is kitüntetett rendező filmjét.

Megtudjuk a film címét, X-aktákba illő feliraton olvashatjuk: Mélyen őrzött titkok. Majd egy árvaház lányaszobájában találjuk magunkat. Készülődnek a javító-nevelő intézet elhagyására. Egyesek feleslegesen: amint kilépnek a kapun, elviszik őket. Kurvának. Nem ez a titok.

Filmünk főhőiséért azonban taxi érkezik. Várják már. Várják, mert terhes. És igazából nem is őt várják, hanem a babát. Aki remélhetőleg kislány lesz, mert csak így fizetnek érte. Sokat. Annyit, amennyiből egy intézetből kikerült lány könnyen tud boldogulni az életben.

Dolgozni megy. Egy rádióhoz. És az egyik új kollegája feltár valamit előtte: a medál, amit a film főszereplője hord, rejt valamit. Nevezetesen anyja fényképét. Lázás keresésbe kezd, majd eljut a házhoz, ahol a kép készült. Saját nevével találkozik. Arra gon-

dol, talán megtalálta, akit keresett. Összeveszik egy ismeretlennel. Aki ráadásul nem is az anyja. Csak azt hiszi. Utálja. Ugy utálja, hogy nem is ismeri. Nem ok nélkül.

A nő, akivel találkozik, papír szerint az anyja. Egy csalás történt, ami azóta mélyen őrzött titok. Hosszas kutakodás után kiderül az igazság: anyja Kanadába költözött, miután megszülte őt 13 éves korában. És most órá is ez a sors vár: megszüli gyerekét, eladja, majd úgy éli tovább életét, mintha semmi sem történt volna. Rajta múlik. És változtat álláspontján: hazatér szerelméhez.

Összességében nem rossz film. De valahogy nem magyar, sokkal inkább egy amerikai mozira hasonlít. Megható sztori, a szegény kislány megtalálja boldogságát, és a vége természetesen happy end. Elmúlik, nem hagy mély nyomokat az emberben.

Hosszas készülődések a koncertek előtt

Rengeteg érdekes koncertet ígér a Pesti Műsor Völgymelléklete. Többre én is kíváncsi voltam, és mindig próbáltam a kezdésre odaérni. Ezek az akcióim többnyire sikerültek is, mivel a művészek többnyire csak félórás késés után kezdtek bele műsorukba.

Két programra kellett mennem Kapolcson. Az egyik a „7 határ” zenekar koncertje volt este kilenckor a Malomsziget színpadán. A másik Böszörményi Zsuzsa Mélyen őrzött titkok című filmjének vetítése a Pajtamozgóban fél tízkor. Gondoltam, elindulok háromnegyed kilenckor, kilencre odaérek a Malomszigetre, majd fél óra után távozom, és átülök a moziba. Csak gondoltam.

Kilencre le is értem, és vártam, hogy elkezdődjön a zene. Teltek a percek és lassan negyed tízet ütött a templom órája, de még mindig csak hangoltak. És lassan elérkezett a fél tíz is, nekem pedig távoznom kellett, hogy odaérjek a filmvetítésre. Csalódott voltam, mert érdekelt volna a koncert. A másik problémám meg az volt, hogy tudósítanom kellett volna róla, és úgy, hogy végül is ott sem voltam, ez igen nehéz feladatnak bizonyult. De nem ez volt az első ilyen

csúszás. Ezen koncert előtt is voltak műsorok, amelyek technikai okok miatt csúsztak. Egyik kolléganőmet kísértem el a Malacka és a Tahó koncertjére. A tíz perc körüli késést még csak-csak elfogadtam volna, de ami utána következett! Valami borzalom. Az énekből és a szövegből semmit sem lehetett hallani (és érteni), olyan hangos volt a basszus. Szintén sajnáltam, mert érdekelt, hogy a különleges nevű együttes milyen zenét játszott. Volna.

Nem tudom, mi az oka a folyamatos késéseknek. Talán az, hogy túl sok az élő koncert. És hogy ez jó vagy nem? Mindenki döntse el saját maga, hogy mire vágyik.

Félreértés ne essék, nem célom az, hogy playback-eljenek a fellépők. Csak az, hogy úgy szerkesszék meg a műsort, hogy mindenkinek beleférjen a próbája is az időbe...

Sammath Naur – Tolkien után szabadon

A pénteken hat órától Monostorapátiban megrendezett előadáson a Tolkien Társaság tagjai történetekkel, versfeldolgozásokkal szórakoztatták a megjelent nagyérdeműt.

A Magyar Tolkien Társaságról azt kell tudni, hogy a kör 2002 nyarán alakult és azóta foglalkozik Tolkien műveihez kapcsolódó tudományos, ismeretterjesztő és kreatív-művészeti tevékenységekkel országszerte. A több

mint kétszáz fős társaság tagjai több korosztályt képviselnek. Az ország különböző pontjairól érkeznek ide gimnáziumok, egyetemek, főiskolák diákjai és persze dolgozó felnőttek. Az MTT szeretné megismertetni az emberekkel Tolkien mitológiáját, és bemutatni, mi minden szülehet ebből a varázslatos világból. A Művészetek Völgyébe középfölde-szakértők, tündenyelvészek, színjátszók, énekesek, iparművészek és táncosok érkeztek, hogy ide is elhozzák J.R.R. Tolkien

csodálatos mitológiájának egy kis szeletét.

Na de térjünk vissza az előadáshoz. A program a szemerkélő eső miatt az eredetileg meghirdetett időponthoz

képezt körülbelül fél órát csúszott. A műsort ír táncok, versek, és nem utolsósorban színvonalas dalok tarkították. A nótákat először gitár, később hegedű

kíséretében adták elő. Emellett még egy részletet is láthattunk egy Tolkien-műből, aminek a történetét interneten letöltött képekkel illusztrálták.

Az est zárásaként ismét egy fergeteges ír táncre került sor. A fellépők tánctudásukkal teljesen elkápráztatták az összegyűlt nézőközönséget.

Akik ellátogattak ide, Monostorapátiba a háromnapos Tolkien-napokra, azok biztosan jól szórakoztak, tekintettel a hatalmas választékra.

Innováció a Völgyben

Márta István, Dr. Szekeres Imre és Tolvaly Ferenc az innovációról beszélgetett a taliándörögdi Közösségi Házban.

Nem éppen a Völgybe illő beszélgetést folytatott egymással Márta István, a fesztivál igazgatója, Dr. Szekeres Imre egyetemi tanár és Tolvaly Ferenc médiaszakember a gazdasági és kulturális innovációról.

Tolvaly Ferenc egy Gábor Dénes-idézettel kezdte az előadást: „A jövőt nem felfe-

dezni, hanem fel-találni kell.” Ha az innovációról beszélünk, a világ valódi globalizációjával kell szembenéznünk. Ez integrációs és modernizációs kihívást jelent. Tolvaly úr szerint legutóbb 1867-ben, a kiegyezés korszakában volt Magyarország

ilyen helyzetben. Az innováció az, amikor az egyes emberek véleménye megváltozik a dolgokról. Ilyen például, amikor a nyolcvanéves nagymamánk mobiltelefon vesz, vagy amikor a nagypapa elmegy programozói tanfolyamot végezni. Halad a korral, új dolgokat fogad be. De ez nemcsak a társadalmat, hanem a gazdaságot is befolyásolja. Tolvaly úr

finoman ecsetelgette, hogy hány külföldi cég vásárolta meg a magyar gyárakat, és hogy egyszerűen nincs magyar termék az országban. Miért is használjuk a külföldről behozott, rossz minőségű árukat? Ezután áttért a Nobel-díjasokra. A tizennégy magyar származású díjazott közül csak egy volt magyar állampolgár, a többi

mind külföldi pénzből dolgozott, idegen országban. Miért nem támogatjuk a kutatásokat? És hogy ennek mi köze az innovációhoz? Azt már nem tudom. Dr. Szekeres Imre szerint a különböző fesztiválok is mind ilyen in-

novációs hatásúak. Így a Művészetek Völgye is. Megváltoztatja az emberek gondolkodásmódját.

Márta István utoljára azt hangoztatta, hogy a fesztivál abszolút mentes a politikától. Ez a kijelentése egy kicsit meglepett, mert éppen előtte beszéltek Magyarország gazdasági és politikai helyzetéről. Szóba került a kormány és Orbán Viktor neve is .

Jusztin Andrea

Macskajaj és egyéb

A taliándörögdi Lőtér mindig a legjobb programokat garantálja. Lehet szó divatbemutatóról vagy akár koncertről. Tegnap is egy fergeteges bulin voltunk, fellépett a Kálmánia Zenekar, és a siker nem maradt el.

Hatalmas sikere van a Völgyben a mulatós zenét játszó zenekaroknak. A Macskajaj című film betétdalait pedig mindenki szívesen hallja bárhol és bármikor.

Tegnap estefelé elég hideg volt, de legalább nem esett az eső. Kilátogattunk a taliándörögdi Lőtér színpadra, mert hatalmas buli volt kilátásban: divatbemutató. Elég korán odaértünk, még a divatbemutató előtti koncert ment és persze csúszott is, ahogy azt már a programoktól megszokhattuk.

Azért mi nem búsultunk, végignéztük a Kálmánia nevű együttes fellépését. Bár a mulatós zene nem a ked-

vencem, be kell vallanom: ez a program nekem is tetszett. Főleg az élőhangszerek miatt volt nagyon érdekes a fellépés. Technikai hiba se volt kilátásban, így boldogan nézhettük végig a koncertet.

Voltak szimplán instrumentális számok, pörgősek, lassabbak, néha következett pár énekelhetőbb szám is. Ekkor jött a képbe egy nagyon jó hangú énekesnő. Sajnos csak pár számhoz adta a hangját, de a műsor végén hatalmas tapsot kapott.

nagy tapsal válaszoltak és követeltek még egy számot.

Jött újra a Macskajaj című film betétdala. Az emberek tovább

mulattak a sörösátorban a színpad előtt, vagyis szinte mindenhol, ahol volt egy kis hely. A hangulat a tetőfokára hágott, és ha a műsorvezető nem hazudott, akkor hajnali öt óráig tartott az ünneplés a sörösátorban.

A divatbemutató közben egyre jobban késett, de sokan nem bánták. Én sem. Inkább néztem a sok táncoló embert a színpad előtt és ittam a kávémat.

Már a vége felé közeledett a koncert, mikor az együttes frontembere felsorolta a tagokat és megköszönte a közönségnek, hogy ennyire élvezték az előadásukat. Az emberek persze erre

Különös Világ

A monostorapáti Alsó Iskola egyik termében egy finn festőművész, Raty Olli kiállítás bújta meg, ahová szeretettel várnak minden kedves látogatót.

A finn festőművész már a hatodik x-ét tapossa, világéletében ápolta a nemzetközi kapcsolatokat a kisebb országokkal, mint amilyen például Magyarország is. A festő műveivel az emberek és saját lélekvilágára szeretné felhívni a figyelmet. Igazán érdekes képeket láttam: a festmények megítélésem alapján mártott papírra készülnek, vízfestékekkel. A képeken a főbb vonalak előre megvannak rajzolva, és azok alapján vannak kifestve. Képei nagyon színesek, nagyrészt élénk színeket használ: sárgát, narancssárgát, világos pirosat, zöldet és kéket. Több festményenél is előfordulnak visszatérő szimbólumok, mint a kék ló vagy a majom. Érdekesen használja a formákat és a színeket, semmi sem olyan, mint amilyennek lennie kellene. A legtöbb képen jelen van egy női alakhoz hasonlító forma, ami extra tulajdonságokkal bír, a Művészet az Akropoliszon című

képnek három lába van, három keze és két arca, lehet, hogy ez a kép az emberi sokszínűséget akarja tükrözni, sajnos teljes bizonyossággal nem tudom, ez is csak egy tipp. A másik képen egy kicsavart figura van, ami

barátnóm szavaival élve „úgy néz ki, mint egy éhező etióp gyermek”.

Egy biztos, vagy érdekes lelkiállapota van a festőnek, vagy mindegyik kép egy-egy figyelmeztetés, hogy vegyük észre, emberek vagyunk, nem állatok. Erre utalna az Édenkert és az Együtt a

csapat című festmény is, az utóbbi képen első ránézésre embereket látunk (legalábbis én azt láttam), de jobban megtekintve a képeket megfigyelhetjük, hogy csak az arcuk emberi – Olli-módon –, és az összes többi testrészük valamely más állaté.

Szerintem ez az a kiállítás, amit nem érdemes kihagyni a Művészetek Völgye alatt. A kiállítás helyszínét nem csak Raty Olli képei díszítik, hanem Raffay Béla munkái is, amik még színesebbé teszik a kiállítást.

Az Olli-képek érdekesek, színesek, és óráig lehet nézegetni őket, hogy rájőjjünk és elgondolkozzunk tartalmukon.

A dörögdi Ipari G ponton mindennap a program részét képezi egy, a kreatitásunknak szabad kezet adó elem: az agyagozás. Mindenki kipróbálhatja magát, ami képzeletében megszületik, azt kis odafigyeléssel – ha kell, gyakorlott agyagozó segítségével – a gyakorlatban is megvalósíthatja.

Csütörtökön én is nyakamba szedtem a világot, felkerekedtem és nekivágtam a zord időjárással dacolva az útnak. Bőrig ázva és átfagyva érkeztem meg a G pontra, ám mikor megpillantottam a hatalmas agyagtömböket és a lelkes közönséget a korongozók körül, azonnal elszállt belőlem az összes addig felgyülemlett bosszúság.

Lecsücscentem egy szalmabálára, belemarkoltam a hideg, nyirkos anyagba, majd formázni kezdtem. Nyomkodtam, húztam, ütöttem, gondoltam, esetleg vízzel könnyebben menne a formázás. Sejtésem beigazolódott. Vizes kézzel simítani könnyebb és sokkal szebb, simább elemek képezhetők. Nekifogtam egy erőteljesen deformálódott kopolyának, egész jól haladtam. Elakadtam, mert nem tudtam, hogyan lehetne rögzíteni nehéz súlya ellenére a nyakrészhez. A kedves fiatalember – aki felügyeli, nehogy baleset történjen, a kisgyerekek ne nyeljék le kész alkotásukat – azonnal segítségemre sietett, javasolta egy bot applikálását a szoborba, az merev vázat ad, ráadásul hordozni is tudtam vele, igaz, első látásra hatalmas barna nyalókanak hatott a kezemben. Jól szórakoztam, sokat nevettem

saját magamon és csökkentett képességeimen, mire elkészült a csodás mű.

Nálam jobban már csak a korongozók vidultak saját bénaságukon. Maréknyi agyagot toccsantanak a korong közepére, ezzel sárpöttyökkel terítve be közönségüket. Felpattant a vállalkozó szellemű egyed a szerkezetre, berúgta a méretes malomkövet. A már említett oktató is beszáll a formázásba, együtt alakítják ki a kívánt bögrét, csuprot, tálat. Ha végre készen vagyunk – és még maradunk a Völgyben néhány napot –, kiégethetjük az alkotást. Nyolc órán át van a kemencében több ezer fokon, majd öt órát hűl. A folyamat végére szép vöröses-barna, téglaszínű árnyalatot kapunk.

Kellemes kikapcsolódás a kézműveskedésnek ez az ága, már csak arra kell vigyáznunk, hogy túlélje az utat hazafelé.

ARANYKOCSI

Oh, ha nekem is lehetne egy aranyból készült járgányom! Végigmennék az utcákon, és mindenki utánam fordulna. Csak úgy csillogna! Vagy ha eladnám, vehetnék belőle még vagy tíz autót.

Szép álmok, de korántsem erről van szó! Egy kis ízelítő abból, amiről igazából szó van: „Az Aranykocsi egy néptáncgyűttes, melynek névadója a fő szponzoruk, a helyi Aranykocsi Részvénytársaság (egy kis

reklám). Az ifjúsági csoport művészeti vezetője Turi György, akinek segédletével a falubeli rendezvényeken kívül számos más fellépésük is volt már a környékbeli településeken, megyei fesztiválokon. 1999 óta minden évben vállalkoznak egy nagyobb megmérettetésre, valamint országos jelentőségű rendezvényeken való részvételre. Legutóbb Szegeden már az Utánpótlás csoporttal is sikeresen szerepeltek. Nyaranta pár napot együtt tölt a csoport

néptáncfórumokban, vagy legutóbb tavaly Kapolcson, a Művészetek Völgyében is jelen voltak már.”

Taliándörögdőn látott előadásukban öt koreográfiát mutattak be az erdélyi és a magyarországi táncokból. A rossz idő ellenére is megtelt a nézőtér, még az Ipari Tehetségpont udvarában fából eszkábált hajó (amin mellest éppen „víharba esett matrózosok” játszottak) sem volt olyan népszerű, mint az előadás. A táncműsorból hiányoltam az előzenét, ami persze megadta volna a kezdő lökést a szórakozásnak. Mint tudjuk, a muzsika

főszerepet kap az Élet nevű színházban. Valahogy más magnóról. A vidámság sem látszott az előadón, mintha csak kényszerítették volna őket, hogy mulattassák a közönséget. Talán csak az idő miatt... De meg kell hagyni, annál jobban tudtak ugrálni! Úgy pattogtak, mint akinek éppen a lábára tüzelnek. Ez a fajta tánc bármilyen rendezvényen megállja helyét. Ahogy látjuk őket lejteni, rögtön kedvet kapunk mi is.

Legalábbis az én esetemben, mert mindenben van valami, ami megfogható, és engem ez magával ragadott.

IMPRESSZUM

FŐSZERKESZTŐK:

HORVÁTH ILDIKÓ
SABADOS PÉTER

KORREKTOR:

SZILVÁSY GYÖRGY PÉTER

VEZETŐ TANÁR:

PAPP LÁSZLÓ

TÖRDÉLŐSZERKESZTŐ:

RAFFAY RÉKA

A CIVILIZÉCIÓ IRTÁK ÉS SZERKESZTETTÉK:

BAKOS VERONIKA

BÁNKI PÉTER

CSÁR KRISZTIÁN

DEZSŐ ALEXANDRA

FÁBIÁN DIÁNA

FERENCZI BRIGITTA

GASPAROVITS DÓRA

JUSZTIÁN ANDREA

KÁNTOR LILI

KATONA ZITA

KERTÉSZ DORSILYA

LAKATOS DÁVID

MÁRZ ISTVÁN

RESS Tünde

SIPOS DÁVID GÜNTER

SZANKÓ ANITA

TREUER BÁLINT

VARGHA MÁTÉ

2004

Szent László Gimnázium

